

עדות אל"ם צורי שגיא

נגבה ב- 11.4.74

באייזו תקופת שימוש כמפקח חטיבה 820, ומתי עזבת למשה סופית את רמת הנולן? .

את הפיקוד על החטיבה קיבלתי בספטמבר 72. ביום שישי ערב ראש השנה היה עם המחליפה. שלי ברזני אצל ה-רמטכ"ל והוחלפו בינוו המינויים. משם שבוע ימים עשינו חפיפה וסירות משוחפים, ובערב יום הכיפורים עזבתי סופית את רמתהגולן.

אפשר לנו לבקש מה צב/or לער על החוכנות השונה להגנת רמת הגולן.

ש. מה היה תפקיד חטיבת בתכנית "טלע"?

יוחר של האקו. ישרה מוצבים שנבנו בחוכניות "סלע" קורמות שהיו להם שכפ"ע צים ונחגרו עומק וסגירה הרמטית הגזורה הצפונית, ובגזרה זו היא מאיישת מוצבי בט"ש, ובנוסף לזה (עד כמה שאני זוכר), שזונר. התחנית האחידנה בבל אופן, דברה על זה שהחטיבה שלי, ת"פ אוגדה 36, מקבלת את מעשה תכנית "סלע" גובשה בחקופה די קצרה לפני המלחמה, כי לפניו זה היו תכניות שונות.

ער מתי הייתה בחקוף תכנית "סלע" המדברת על מוצבי ערום של חי"ר?

למעשה מרגע שקיבלותי את הפקדה לא בוצעה תכנית "סלע". לא היה شيئا. במלחמה לא

עומק של חי"ר. באפריל-מאי בוטלה הקונצפציה, ובamar לא לעשות קוי עומק. כידוע לך, שונתה הקונצפציה בפיקוד צפון. פעם הייתה חכנית "סלא" שمبرשת על מערבי

התוכנית הישנה דיברה למשה על מרכיבי עומק בלבד שcpf"צ. גם בתוכנית "סלע" המתוכנת דובר על חיפוי מוצבי עומק, אבל רק אותם מוצבים שיש להם שcpf"צ ז"א שכבת פיצוץ שיכולה לעמוד בפני ארטילריה.

ש. האם יש בעומק מוצבים בעלי שפ"ע באיזור חורשניה... .

וְדֹבֶר עַל תִּפְיסָתָם בָּעֵיקָר עַל-מִנְחָה לְתַחַת חֲצֵפִית לְעוֹמֵק וְאַחֲזָאת בְּשָׁטָחִים עַרְפְּפִיִּים יוֹתֵר.

- האם היו בתל ג' וחודר ובתל סקל מוצבים בעלי שכפ"ע חפורים ומוכנים לתחפיסה?
חן. לא בעלי שכפ"ע כמו מוצבי בט"ש, שכן הסטנדרט בגין היה גמור יותר, אבל בהחלט הייתה
שכפ"ע.
- אילו מוצבים היו בעלי שכפ"ע ומוכנים?
ח. שורה שלמה של מוצבים, ואני ערך מפה על-מנת להצביע עליה: בגין הדרומית, זה לא היה
אמנם בגין שלי, אבל כיוון שביבט"ש זה היה אצלי, ואני מכיר, הריני יכול להצביע.
קודם כל, מוצב 117 זהה תל ענטר. אני יודע אם החטיבה שהיתה אחראית חכינה, אבל היה בו
מוצב עם ביצורים (אמנם לא רציניות) וניחן היה לחפשו אורתו במלחמה. דובר שתל סקל ייחפס
בזמן מלחמה כמערך עמוק, ובעיקר לתחזוקה ושליטה על שטחים שלא ניצפים מוצב 116.
تل ג' וחודר זה בגין הדרומית.
تل פארס היה חפות כל הזמן, אבל הוא ערך היה לשמש חפ"ק.
טל פארס לא נראה לי תל שאי אפשר לומר שהוא מוצב להגנה. היה ניתן להילחם ממנו, אבל הוא
לא היה בגין להגנה, כי בנו בחל הזה מוצב פיקוד גדול והוא שם עבדות עפר עקיות שלמעשה שיבשו.
מה היה החוצה לו היה מכך שם פלוגת חי"ר להגנה?
ח. היא הייתה נלחמת טוב.
ש. היה לך מחסה בפני ארטילריה?
ח. כו, בהחלט. ניחן היה אף להכניס יותר מזה, כמו כן נמצא פה מוצב 113 שלא היה חפות בכלל על
ירינו בזמן רגיל, אבל היה ניתן להכניס בו יותר ממחלוקת בזמן המלחמה. היו בו עמדות. בטעוב
211 גם כן היו עמדות ומקלטיות נגד ארטילריה.
האם היו מוצבים נוספים בעומק?
ח. באיזור זה לא היו מוצבים חפורים. דרך אגב, עד כמה שאני זוכר, נאמר במפורש שבכל מערכ
העומק ייחפסו גשרים ודברים כאלה, והמערך הזה מיועד להיות מערכ של שריון. זה היה חלק
מהתחפיסה. מוצב 112 לא היה חפות, אך היה מוכן לתחפיסה.
פה ישנה שורה של מוצבים על רכס שאף -- כביר שמאחורי 110. היו בהם עמדות "סלע" ישנות
ואלו פוצצו בזמן ע"י המחללים, עוד לפני שהגעתי לייחידה. ברכס זה לא היה למעשה שום דבר,
פרט למוצב אחד בקצת באיזור מוצב 109 שני צידי הציר היו עמדות. יש להם פה שדה מוקשים
שהעמדות האלה היו ערכיות לחץ עליו שליטה.
פה זה למעשה יבשה 54. הגבעה שמשمال לו -- גם היא חpora -- ויש בה מקלטים ישנים, שבסמו,
בתוכניות הושנות, דובר על תחפיסתם.
ח. המפה זו קצת יונה. לפני המלחמה כשהחילה הכוחות, פיקוד צפון עשה מבצע מוגבר של
חפירת עולות נ"ט, ופח נמשכת עצם תעלת ה-נ"ט עד ציר "יבשה". ליד גבעת הפטיסטר, מתחילה
האזור שאני היחדי אחראי עליו.

1
וְיַעֲמֹד

ש. האם כל המוצבים שמנית הם במרקח של 1 - 3 ק"מ מהקו הסגול, ככלומר; הם בקו הקדמי ולא

מערכי עומק?

ח. אפשר לומר, פרט לשתי נק', שאפשר לציין אוחן כמערכי עומק: תל ג'וחדר ותל סאקי, שהן

למעשה מערכי עומק, נוחניות תעפיה לעומק ושולטים על ציר שהוא עמוק יותר. כתוצאה הצפונית

לייד גבעת הבוסטר, במקום הנקרא תל-אל-מחסי, והצעפה על ציר אמריקה נמצא מוצב חפור דרי

גדול הנוחן גם הגנה בעומק. הוא נמצא דרומה מהחרמוןית ויש בו עמדות "סלע" ישנות.

מושב גושך הינו החרמוןית לרגלי החרמוןית נמצא את 426. מוצב זה בניו ל-חי"ר וחפור חזק יותר.

פה בדיקת היתה הפריצה שלהם. המקום הזה שנקרו נק' 412 (תל-אלמנפווח) וושנמצא 3 ק"מ

מזרל לברכת-רמס, לא היה חופשי, וחוכנן לחיפוי בתכנית "סלע" מורחבת.

בתחילה ציר הפיקוד בחיפוי מוצבי ה-בט"ש בלבד (ב"סלע" אפילו), אני לעמוד זהה בקשי

לחפות מספר נק', גוספות, זהה 412, תל-אל-מחסי.

ש. האם הם נחפסו לקראת מלחמת יום הביכורים?

ח. לא. הם לא נחפסו לקראת מלחמת יומת הביכורים כי במלחמת יום הביכורים לא בוצעה חכנית

"סלע".

ש. האם אושר לך (בשבקשת רשות) לחפות מוצבים אלו במסגרת "סלע"?

ח. זה אושר במסגרת "סלע", וסומן בחכנית שלנו שאנו חופסים אותם.

ש. בחכנית "סלע" היה צרייך להיות מפקד הגזרה הצפונית. האם הוועדר תחת פקורך גם כוחות

שריון?

ח. למעשה היו צריבות להשאר בקו מחלוקת טנקים של קו ה-בט"ש. אני חושב שהסתכם בכם

גדוד טנקים שהיה צרייך להתחזק לסיוע למוצבים עצמם. מאחריו הייתה צריכה להיות חטיבת שריון.

בחכנית "סלע" היה צרייך לקבל גדור טנקים והוא היה צרייך להיות עצם בארכעה ריבוצים,

למעשה היה לנו גדור טנקים שהיינו צריכים לקבל מתחיבת השירות שמאחר (של חטיבת דן

שומרון 679 כמדומני).

ש. האם הגדור הזה היה מיועד לבצע התקפה נגד?

ח. הגדור הזה היה מתוכנן לבצע בלילה, ז"א סיוע למוצבים הגדור היה מפוזר ולא מרוכז

באגרוף.

ש. האם הוכנה שם תוכנית התקפה נגד?

ח. היתה תוכנית התקפה נגד של החטיבה מאחור. אפילו סיירנו אותה, ואני זוכר, שרפל אוישר את

התוכנית. כולל שטחי הריכוז של הטנקים, צירי התנועה ושטחי הרינה של כוחות הנגד. ככל

הזכור לי חוכנן תל-אל-מנפווח כשטח הרינה להתקפות נגד. מוצב 105 דרום, לפני תל

חרמוןית, הוכנן איזור להתקפות נגד. פה החגלה לטעה קרבת הטנקים. קריית השטח היא למעשה

שווה בכל התוכניות, כך שלמעשה בפתחה קונטרה הוכנן גם כלatak גנד, אמן התוכנית לא

בוצעה, שכן בוצעה תבנית אחרת, אך פה בוצעה התקפה נגד על כה.

1
ו'ו'ו'ו'

- ש. האם היתה פה חכנית?
- ח. בן בhalbת. פה בועצה בשעת המלחמה פריצה, וחטיבה 7 בלהה פה.
- ש. אבל היא הייתה בעמדות טטיזית, היא לא עשתה תמרונים. האם הייתה חכנית כתובה?
- ח. אני חושב שתוכנת "סלע" עצמה, אם כבר כתובה אני לא יודע, אך היא אושרה בשטח בסוריה מפקרים ובתדריכים וזה צריך להופיע בחכנית "סלע".
- ש. האם ראיית וشكיף להתקפות נגד?
- ח. אנחנו היינו בשטח הגזרה שלי, עברנו מגזרה לנזרה ורפל Aiher לי ולדן שומרון את שטחי הריכוז של החטיכות, צירנו התנועה ושטחי ההרינה של התקפות הנגד.
- עשינו פה יומם של אישור תוכנות בשטח. לא החעםקתי בחשיפים כי אני סה"כ מכיר אצויין את השטח ומה שהוצע בשטח חרות עצמו.
- ש. האם אתה מניח שכך גם היה בגזרה הדרומית?
- ח. אנחנו המשכנו את הסז"א כל' אורך הגזרה כולל פחתת רפואי. הסיוור כלל למשה את כל ה-מ"ט'ם עם ג'פנול
- בשללו נילוות קציני מודיעין וקציני אנ"מ. פה אני זוכך שטנגל היה ה-מ"א שמדרום לי (נדמה לי של 179).
- ש. האם הוא חנן שם התקפות נגד?
- ח. הם תיכננו התקפות נגד בגזרה הדרומית בשיטחנו. בתוכנית "סלע" היו ההתקפות בשיטחנו.
- ש. ביחס לתוכנית "גיר" ו"חול ים", "גיר" עמ 220 אנקים – היו תוכניות?
- ח. אלו הן תוכניות שאיני יכול לחתן לך פירוט עליהם מאחר והתוכנית הייתה בתוקף (יכול להיות שהו עוד תוכניות) הייתה תוכנית "סלע" ו-בט"ש.
- ש. אבל תוכניות "גיר" ו"חול ים" היו בכלל-זאת בתוקף. יראו פקדות מבצע עליהם. האם הוצאה תוכנית מיוחדת למבצע "גיר" ו"חול ים"?
- ח. היו ליチקים אך למעשה היה זה אותו הדבר, מבחינה חטיבת 820.
- ש. האם "סלע" ו"גיר" היה אותו דבר?
- ח. "סלע" הרי שונה.
- ש. "סלע" החדש.
- ח. ל"סלע" חדש לא היה מבחינתי תוקף. אמן הוצאה פק"ם מבצע אבל מבחינתי זה היה אותו דבר, כי הגזרה שהייתי צריך לחפש וההיערכות הייתה שווה מבחינה העדכיות הכוחות שלו.
- ש. אז לא הוצאה, איפוא, פקדת מיוחדת ל"גיר"?
- ח. יצא פקדת ל"גיר" אך היה לא היה שונה בעצם מהתוכנית זו. השוני היה רק שבתוכנית "סלע" הישנה הייתה צריכה ציריך לתחמושת מערכ קדמי, ואני אחראי בעיקר על הגנת היישובים בעומק, ולאחר מכן זה שונה, ואני הייתי צריך לתחמושת את הגזרה העפונית עם כוחות חי"ר בקו וגדוד טנקים מאחור. תוכנית – היו הרבה והשתנו הרבה, התוכנית הייתה בתוקף ושהתיחסנו אליה אבל תוכנית היה ולא כל תוכנית שבחיק הייתה תוכנית "סלע".

ש. לקראת ראש השנה ניכרה מתייחות וביקר אף שר הבטחון. מה בקרתם?

ה. הייתה נוכחות בכירור בכו. עליינו למספר נק' צפיפות תל-פארס וצפונה יותר. לא היה זה, למעשה,

ביקור של כוחות בכו, אלא בעקבות התרשמה של שר הבטחון מהשתח.

ש. האם הוא דבר אחץ?

ה. למעשה אירוח אותו אלוף הפיקוד, אני הייחי נוכחות זוכר שר הבטחון שאל שאלות.

בין היתר שאל השר אם אנחנו חושבים שאנו מוכנים לאיושתי התקפה. אף אחד מאייתנו לא חשב

באיזו רגע שהטוריות יתקפו בהיקף מלא. הובאו בהחלט בחשבון אפשרויות סוריות יעשן פעולות

שונות כולל התקפות, החל מתקפות מקומיות. לפי רמת סבירות, אני זוכר אפילו שנאמר שיכול

להיות שם יעשו איושה מחייב גדול.

ש. באיזה כוח בערך?

ה. אני לא רוצה פה לערב את שר הבטחון, מאחר ואני זוכר בדיקת מי אמר מה, אבל דובר שהטוריות

תקפו, בלי שיוזכר באיזה היקף. לכן לא הייחי רוצה להתייחס פה לנזודה זו.

ש. האם דובר על פלוגת טנקים, גזרת טנקים, חטיבת טנקים, דיביזיה?

ה. לא! דובר על איזה שטח הם יעלו, אך לא הזכיר סדרי גודל של כח. יכול להיות שר הבטחון

החליף עם האלוף מלים נוספת בנושא זה אך אני לא הייחי עד להם.

ש. האם שאל אורחך שר הבטחון אם להערכתך מסוגל אתה לעמוד?

ה. שר הבטחון בהחלט שאל אותו, בנסיבות המכוניות, אם אנחנו מוכנים. אמרתי לו שאנו מוכנים

ש. אתה מוכן לעמוד עם חטיבה 820 בנגד הסתגניות של פאתח והתקפות מקומיות של פלוגות, אך

האם גם בצד התקפה מקומית מוגדרת במקום של דיביזיה שריון יכול אתה לעמוד?

ה. בצד דיביזיה שריון מרכזית אני לא חושב. לא ראיתי אפשרות כזו. מבחינה הידיעות שהיו לנו

זה. וההערכות לא הימה הערכה או מחשבה שלולה לתקוף דיביזיה שריון.

ש. חטיבת שריון?

ה. חטיבת שריון נראה לי שאפשר לעזר בחוכניות שהיו אז. בראש השנה חונבר הכו (לא הייחי

ח. חטיבה 7) ע"י שלוש פלוגות נוספות של חט' 188 שהיו מאחור.

ש. האם היו בראש השנה שני גזרי טנקים?

ה. נכון!

ש. האם עם כח זה חשבתם לעמוד בצד חטיבת שריון סורית?

ה. חשבנו שבאחד ניתן לעזר בצד חטיבת שריון סורית.

ש. כשענית לשר הבטחוןacha מוכן, בצד מה רأית את עצמן מוכן?

עמון נון

ת. אני ראייתי בהחלטת התקפה מקומית לנמרוי. לקי נסירוניגזיב עבר ניסו הטעורים לתקוף מוצבים, למשל מוצב 111, צמננו. הדבר הנוצע ביזהו לפי ידיעותינו וראות עינינו היה שהט ניסו לכבות מוצב; כי בעבר הם ניסו לכבות את מוצב 107 ו-111 בפורה חוץ פנית ב-107 הם נכשלו, ואילו ל-111 הם נכנסו פנאתה. לא היה זה בזמני. לאור נסיבות אלו ראיינו בהחלט אפרות שהם יזהרו על תרגילים מהסוג הזה, ובכוחות שעמדו אז לרשותן נראה לי בהחלט שנערכנו כך שכוחות האויב שלא היו מטוגלים לעשות פעולות מהסוג הזה.

ש. האט שר הבטחון שאל אותי: "אם תתקוף אותו מהחיפה – תוכל לעמוד?"

ט. לא נכנסנו אליו לפירוט ולסדר גודל של מה שעלול לתקוף.

ש. אתה הידי בזגר פום, בשעתה נמצא עט מחלקה במטube ותקפה אותו כמה, סביר להניח שתאמר

שמוצב יוכל להגן על עצמו, אך אף חוקפת את המוצב הזה חטיבה (ואני מאמין לאש של חטיבה), ומסתערת פלוגה אחיה או שתים, זה כבר דבר אחר, לא כן? כוונתי כשמדובר על התקפה בו יורדת על המוצב אש של 2 – 3 אגדים ארטילריים ותוקפים גדור טנקים וגדור חרמ"ש.

ח. לי נראה שהיינו יכולים בהחלט לעמוד בוגר התקפה כזו.

ש. האט על מתקפה כוללת לא דובר בשום זמן, עד ערב יום הפירען?

ח. לא דובר כלל על מתקפה של כלל העצה הטורי. אמנם קמ"ניהם הצינו את זה מדי פעם באפשרות, אך זו נראית האפשרות הכי – פחרת סבירות. אנו אף לא היינו ערוכים כנגד התקפה טורית כוללת כוחותינו היו דليلים מכך לעזר התפקיד שכבזו. לעומת זאת ראיינו עצמנו מוכנים בהחלט, שעה שראינו בסביבות הנבואה ביותר כי עניין לנו עם חטיבת המוצב. בביטחון זה לא דובר על סוג ההתקפה, כński יכול להיות שבכל אחד ראה בהרהורו ליבר טוג אחר. לי נראה חטיבת מוצב כדרוג סביר. התקפה חטיבתית – נראה לי אמן בדרגת סבירותה נמוכה יותר, אך כאפשרות, ונראה לי שבהחלטה יכולנו לעמוד מולה ללא קושי רב.

ש. למודל של חכנית "גיר" שזה 220 טנקים שבו יש שתי חטיבות מוקטנות מאחור כאיילו, אגדוטים, כורדיי שהיו מתוכננות. אני מוכן לחת עדות מלאה על חכנית "סלע" שהיתה חכנית שטיירנו אותה בשטח ודובר בה. תוכניות "גיר" כמובן שהיו מתוכננות. אני לא מוכן כאן לחת עדות מלאה. אני יכול למסור אולי את החלק שלי, אך ככל הקשור להתקפות של חטיבות אחרות אני פשוט חושש שלא אדיק.

ש. האט היו בתוכניות "סלע" הישנות חכניות לחפות קוים יותר עמוקם לאילו שציינה? היכן למשל?

ט. כן בתוכניות "סלע" הישנות דובר על האיזור של תל-אביב-גידא ותל-ארם, יותר מאוחר חכשינו אותו למשחו אחר.

לְאָמֵן

- האם בחל-אבו-נידא היו מקלטים ועמדות? ש.
- חו. היו מקלטים, ואני אף זכר שתוכנן פה, סוויר (ע"י קותי) ונקבע היכן יחפור העמדות.
- ש. אבל לא היו שם עמדות האם קשה לחפור שם?
- א. לא! אך אלו היו תוכניות ישנות, חלק מהט שוניה.
- ש. האם קשה לחפור שם?
- חו. לא קשה. ב-21 שעotta חפירה ניחן לחפור שם שוחה עם שופלים. עם הידיות זה מסובך יותר.
- ש. אך האם אפשר ב-21 שעotta לחפור שוחות בריזה?
- חו. אפשר לומר שכז. נוטף לכך נמצא באיזור זה תל-шибן שהוא גם חفور במידה מסוימת, ודבר גס להפסיק אותו.
- ש. האין בו שכפ"צ?
- חו. לא! לכל עמדות העומק אין שכפ"צים. זה במקרה אין לו.
- ש. הייש עוד עמדות עותק? הראה לי בגזרה הדדומית, למשל.
- חו. באזורה חושניתה דברתי על תל.....
- ש. עקשא?
- חו. לא תל עקשא הוא קדמי, הוא חדש בכלל.
- ש. תל אל-טלא מדרום לחושניתה?
- חו. זה מקום לא חفور אני לא יודע. יכול להיות שבאזור תוכנית הוא היה מתוכנן אבל הוא לא חفور ולא כלום.
- ש. האם הערכת בשודר היו לפניכם תוכניות "סלע" הישנות, שתכלו לעמוד במרבי עומק גנדארטילריה?
- חו. קודם רוכר על חפיסה שטחים לפי חפיסות ישנות בהם חופרים החיללים עמדות הגנה וחפירות שדה ומכנסים לתוכן. אחרי חקריו האש ברמת הגולן, כאשרינו שלמעשה יורדים הסורים כמותם גדולות של אש ארטילריה, נוכחנו שעדותם כאלו הינן למשה מטוכנות ל-חי"ר, ופריטה נדירה של חי"ר שלא שכפ"צים חגורות לכמות נדירה מאד של נפגעים.
- ש. האם היו לכם נפגעים רבים בעמדות ללא שכפ"צ?
- חו. קודם כל לא היו לנו שום תקנות בעמדות ללא שכפ"צ. אלו היו רק בעמדות בעליות שכפ"צ.
- ש. אני לא אלוף הפיקוד, אני לא החלטתי. תוכניות "סלע" הן תוכניות אוגדיות ופיקודיות. אני מחייב קטן.
- ש. אבל כ-מח"ט קטן אתה היה בכו?
- חו. בהחלטתני אני ענה בדיקת. הסורים היו יורדים כמותם אש נדירה מאד, כשהם מרכזים אותם על מוצב, ונראה שבמידה ומוצב עומד בללא שכפ"צ יגרום הדבר לאבדות ובודאות נוטפות. לפי דעתך החלטת זו נכון וצדקה. אם יש טעם לאՓות מקוטט יש גם בהחלטת טעם לחזקו ב-███.
- כ. כל אותן מקומות נראו חיוניים.

רשות

- ש. למה לא הנחתם שכפ"עיהם?
- ח. מקומות אלו לא חוכגנו לתחפיטה.
- ש. למה לא להפנות מקומות כמו ג' אחודר תל-סאקי תל-פארס שיש שם שכפ"עים?
- ח. אם הייתה מבוצעת חכנית "סלע" זהה נעשה חנבוד חי"ר לפי חכנית זו, היו בהחלט תופטים אותם.
- ש. כמה זה חנבוד חי"ר לפי חכנית "סלע"?
- ח. למעשה המוצבים הם עד קיבולת מחלוקת. במצב רגיל המוצבים נחפשו ע"י כח של כוח לערכ.
- ש. האם היה מקום לחגבורת למחלוקת?
- ח. כן! וזה אכן התוכנית במוצבים רגילים.
- ש. מה שיעור הכח שצריך להיות למשל ב-111 לפי "סלע"?
- ח. אחת שוב שואל אותו על מוצב שלא שייך לי ב"סלע". אבל אני מוכן לענוה לך.
- ש. 107 שייך לך?
- ח. כן!
- ש. כמה הוא מגה?
- ח. הרה מנה 13 איש בדיק במצב בט"ש, וניתן היה לחנבוד אחרו למחלוקת.
- ש. כמה זה מחלוקת?
- ח. זה יכול להיות 25 איש.
- ש. וכמה בזוקות?
- ח. שתי בזוקות היו בו כל הזמן.
- ש. ול"סלע" היה בא מחלוקת עם הבזוקה שלח?
- ח. למעשה הייתה זו תוספת. אם היה חכנית "סלע" הרי שהיו שתי הבזוקות של המוצב ושתיים נוספים - סה"כ - 4 בזוקות.
- ש. ככלומר הפעלה של 100% של כושר העמידה נ"ט?
- ח. כן!
- ש. האט הערכחים שמוסבים אלה עם 13 האיש יכולים להחזיק מעמד נגד התקפה טורית גדולה, או שבשביל כך צריכים 25-30 איש.
- ח. אני מוכן להגיד גם היום שלמעשה המוצבים האלה בשל עצם מבנים הקומפקטי והגינדור הרב סבבים יכולים לפי דעתך לעמוד בקלות עם כח בן 13 איש כנגד התקפה פלוגתית.
- ש. עם 25 איש?
- ח. עם 25 איש - אני לא דועץ לומר התקפה אבטולוטית.... כי אי אפשר לרבע יותר מפלוגה להתקפה על מוצב גם מבחינה מקום הפרישה.

לעומם יש

ש. אך 13 איש צרייכים גם לשומר בלילה וכרכומה. הם יכולים אפילו להיות מוחשיים תוך כמה שעה.

משפיקה פיצה אחת שנופלת ופוגעת בכמה אנשייט והמוחץ יוציא מפעילות בעוד שם יש 25 איש
או המצב שונה. לא כן?

בוחלט נכון. יש לזכור שהיינו אז בעידן של צמצומים, ובדקנו אפשרות בו יוכל כה מינימלי להחlick. להחזיק מעמד נגד התקפה על מוצב בודד, אפילו לא של פלוגה, שכן גם בעבר הם לא תקפו מוצב
עם כה בסדר גודל של פלוגה.

אתה רוצה להגיד לנו: מערך בט"ש היוותם 13 איש, אבל למלחמה או להתקפה יותר רצינית של
פלוגה ופלוגה פלוט רואיהם 25 איש חוספת עם חוספת לנשקי נ"ט ונשקי אוטומטי ב.....
ת. בדיק בך!

ש. האם מאפריל נחפרו תעלות נ"ט וננוספו מוקשים בכו?
ת. בוחלט. לאחרונה, עם חילוץ הכננות, אולי אפילו קצת לפני ראש השנה, נעשתה עבורה גדרולת
של חועלות נ"ט, זה קודם כל בין מוצב 109 לרכס שפא-כביר (בין 99 ל-110), באיזור מוצב
111 וגם באיזור הדרומי הווארה חעלת ה"ט, ובאיזור תל פארס דבר על קו שני של חעלת נ"ט.
זה לא בוצע?

ת. כן בוצע. אני לא יודע אם נגמר אף בוצע.

ש. האם בנוסף לכך הונחו מוקשים?

ת. הונחו מוקשים על כל הכבישים והדריכים שמוליכים פנימה. דרומית למוצב 105 בפיתחה (מול
החרמוןית) הונח שדה מוקשים גדרול כחוספת לשדה המוקשים הקיים במקרה הכה הסורי עליה עלייה.
כמה ק"מ הונחו שטח כחוספת?

ת. נראה לי 2 ק"מ, אבל זה היה השלמה של שדה שכבר היה, הארכו אותו וסגרו פה את הפתחה.
בבנייה של ציר פלג הונח מקבץ ז"א חסימת הדרך. דובר אז על חסימת הכביש ועוד כמה מטרים
מכל צד.... אני חושב שיותר מ-30 מוקשים לא יותר מ-100. במבנה של ציר "יבשה" הונח
מקבץ. במבנה של ציר "טורואה" מחל-קובנא לכיוון מוצב 110. דרומה ל-111, היכן שהיתה
הפריצה הסורית (בין 111 ל-112) הושלמה חעלת נ"ט עוד קודם לכך, אבל לא הונחו מוקשים,
כי הם פרצו בשטח פחוח.

ש. האם חיברה חעלת ה-נ"ט את 111 ו-112?

ת. היא חיברה את 111 - 112 עם כמה קטיעים שלא היו בסגירה הרמטית. היחי אומר - מה שטח שנדרה
ככביר בין 111 ל-112.

ש. האם הייתה חעלת אחת רצופה?

ת. היה חולה אחת רצופה עם הפסקה המסתמנת אף על המפה. יש חוספת, מ暢יפת ה-או"ם, פה
רואים את הפסקה.

ש. האם לא היו שם שרוד מוקשים?

ת. אני לא זוכר פה שדה מוקשים.

- ש. מי הניח את זה - הק"מ מוקשים שבפיתחה קונוטרה?
- ת. החטיבה שלנו עם הנכור הנדרשה שקיבלו.
- ש. מי זה החטיבה שלנו?
- ת. חטיבה 820. קיבלנו ת"פ פלוגה הנדרשה ועשינו מבצע. שדה זה הונח בחלקו הגדול ביום, מקום השדה נקבע ע"י אלוף הפיקוד, נתן פקדה להניח אותו, והם הניחו את השדה.
- ש. מהו משך הזמן לעובדה זו?
- ת. הנחחו של שדה זה הושלמה, כמדומני, ביוםיים.
- ש. כלומר שהפלוגה מניחה קילומטרים ליום?
- ת. אני חשב שכן, אולי אפילו יותר.
- ש. האם השתתפו בזה גם חבלנים שלך?
- ת. לא.
- ש. האם היו לך אנשים מאומנים בהנחת מוקשים?
- ת. למעשה היו לי כוחות בכו. לא היה לי שום כח שהייתי יכול להקצת להנחת מוקשים. הייתה מתוכנן על כל אדם.
- לא היו לי כוחות ארגניים להניח מוקשים אלא קיבלתי כוחות הנדרשה לצורך המבצע.
- ש. איפה היה ביום כיפור?
- ת. בגוף.
- ש. מה עשית שם?
- ת. חקה קרא לי בשעות הבוקר כדי להטיל עליו את מחוז מירון. מזו זה לא היה מאורגן כי הוא היה בשלבי פירוק. שמר הנבול היה שם האחראי. כשהתחילה הכנות וכשआיתי שאיש לא קורא לי ושאין לי מינוי ביד, טלפנתי ל-820 דברתי עם ה-סמח"ט; שאלתי אותו מה קורה, אם ה-סמח"ט חדש מטהדר, ואם צריך לבוא לעזר. הוא אמר לי שאין זה נעים. יש סמח"ט חדש והוא לא יוחלף בפועל. ה-רל"ש של חקה דבר אותי וכעבורי כמה דקות אמר לי לבוא מהר.
- ש. מתי הגעת לנוף?
- ת. הגעת בנסיבות 1345.
- ש. האם היה שם האלוף?
- ת. לא מצאתי שם את האלוף. מצאתי את ה-חפ"ק הפיקודי.
- ש. מי פיקד שם על גזרת רמת הנולן?
- ת. היה שם חפ"ק פיקודי עם קצין אג"מ פיקודי שאירגן את ה-חפ"ק הפיקודי. היה שם חפ"ק של חטיבה 188 שהיה במבנה ה-חפ"ק. וחטיבה 820 - בחא שלה. ראיתי שהמחללו כבר שנינוי כוחות מיום אTEMOL. לא הספקתי לעקוב כי סח"כ זה היה דקות מזע שהגעתי עד שהספקתי להארשם מה קורה.

ראיתי שהיו שיגורי כוחות בכו, גם בשריוון. ב-ח"ר לא הספקתי לדראות עדין במדוייק. בעבר כמה דקות חקרו את נפח מטוטים, וארטילריה החילה לרדת.

ש. מי היה המפקד במקום על גזדה רמת הגולן?

ת. קשה לי להגדיר בדיק. היה חפ"ק פיקודי שהיה בו קצין אג"מ, היה חפ"ק של 188; ולמעשה ה-חפ"ק של 188 הפעיל את הטנקים בגזרה. ראייתי ש-מ"ט 188 נתן פקדות לטנקים שלו. ה-חפ"ק של 820 עם הארטילריה ירתת ארטילריה לכל מיני נק". היה חטיבה 7 מאחור. ולמעשה הגירה צפונית היה דיליה יותר. מ"ט 7 לא רצה לוזז ממקומו. ולא רצה לקבל פקודה, אז הוא קיבל פקודה.

ש. לא ברור לי.

ת. הוא לא רצה לוזז ממקומו. הוא היהCMD מוצב בצוות ואחד.

ש. למה לא רצה לוזז, וכי נתן לו פקודה?

ת. הוא היה צריך לקבל פקודה על מנת לוזז וזו ניתנה לו ע"י קצין אג"מ פיקודי. היו איתוריהם של כניסה של טנק האויב ולמעשה הכוחות שעמדו בקי היו דليلים כיור בשלב זה. אני לא יודע אם גנציירה תמונה ברורה מטפיך. אבל היה ברור שנעשה ממש מצפן 107. לא היה ברור עדין אם אכן זה נערך כבר האlichtה. היה ברור שמדובר שם כה גדול, ושאם (ידפו) אותו על המכשול קדימה ימנע הדבר צורך בלחימה עמוקה יותר בשטחנו. לא היה באותו שלב כל סיבה להחזיק טנקים שייעמדו מאחור, ולא יעשו דבר.

ת. נערך פה וויכוח. בז-שורם נתן פקודה לטנקים לחטיבה 7 הוא לא יכול לחת פקודה, ולבסוף נתן קצין אג"מ פיקודי את הפקודה לוזז קדימה. אני לא מוכן להתחייב פה במדוייק על התמונה שנוצרייה אצלם.

ש. למה בז-שורם לא יכול היה לחת פקודות?

ת. הוא היה יכול ונתן, אבל חטיבה 7 הייתה ח"פ הפיקוד. אני לא יודע למה הוא לא יכול היה לחת, אני יודע שחטיבה 7 לא רצתה לוזז.

ש. האם הוא נתן להם פקודה לוזז?

ת. הם לא אמרו שהם לא רוצים לוזז, הם אמרו שהם רוצים פקודה מהפיקוד.

ש. מי היה, אפוא, מפקד רמת הגולן באותו זמן?

ת. אני לא יודע מי קיבל את המינוי.

ש. מי נתן את הפקודות לחטיבה 820?

ת. ברזני היה במקום.

ש. מי הורה את ברזני והארטילריה מה לעשות?

ת. היה אפלו שלב בו נתתי אני לארטילריה מטרות. אבל חטיבה 820 הייתה חטיבה סטטית.

ק. ים

ש. מי קיבל את החלטות על ניהול הכללי של המלחמה, כולל את הוראה لأن להנחת אש.

ת. חיתה תקיפה בגזרה הדרומית והעפונית, מי החליט שילך כח (75) מהגזרה הדרומית וינחן לגזרה הצפונית?

ה. היה מפקד ארטילריה במקומות. כל מקום שאוחר כח - נורתה לעברו אש. בשלב זה אוחרו למשה כוחות בכל הגזרה והונחתה אש. לא חיתי אומר שזה היה בצורה מסודרת ביו תר. היו מקרים שניים אפילו עמדתי ליד מפה וציינתי להיכן יש לירות. בשלב זה - לא הותקף עדין שם מוצב צבאי מסוכנת. הייתה התקרבות למשבי 109.

ש. היו שני אנשים ב-חפ"ק הפיקורי: בן-שוחם ואורי שמחוני. מי מבין מהם פיקד על הגזרה לפוי התרשומות?

ת. חיתי אומר שייתרכן-שוחם.

ש. אינני מדבר על פקדות אש למחלקות טנקים או פקדות תגועה, אלא, על ניהול הקרב הכללי - המערבה. ח. חיתי קורא לזה יותר קואלייטה מאשר סמכות.

ש. מי הייתה שם הדמות הקובעת? מי תפט את המנהיגות?

ת. אני לא יודע. אף אחד לא "טאפס" את המנהיגות. נعرכה שם קואלייטה של בן שוחם - שמחוני. אני חיתי שם (אני רוצה להזכיר שלא סמכויות בכלל) ובתוך יהודי נורמאלי נחת עזות. בן שוחם נתן פקדות לטנקים (ולא לבח אחר). לארטילריה זה היה....

ש. ברור. האם את הפקדה לחנאות חטיבת 7 נחן שמחוני?

ת. כן!

ש. מה הוא אמר להט?

ת. אני לא שמעתי, אבל ידעתי שהוא נתן להם פקדת, והם זורו לגזרה הצפונית של 107 צפונה. היו פה עוד הרבה דברים שעכבי אחראיהם, השתרלתי לאחר מתוך דיווחים מה קורה.

ש. האם היה צורך להזיז אותם?

ת. לפי דעתך בן. כשהאת מאתר כח ויכול לדפוק אותו קדימה ולהשמידו בהתחלה - חסוך לעצמך אחר כך כל מיני מהלכים נוספים.

ש. אבל חטיבת הינה עתודה, ושם הופעלה חטיבת העתודה לגזרה מסוימת. עתה בזמנים לאחר מעשה אנחנו אנחנו יודעים שהאויב הרי פרץ מדרות במאץ עיקרי יותר מאוחר.

ת. אני לא חשב שהיא צריכה להפעיל אותה רק לשם.

ש. על זה אני מדבר. שנשלחו לשם שני גדרדים או שני גדרדים פלויס.

ת. על העגין של תמונה המצביע על הטנקים היה שונה.

ש. האם הייתה חמונה מצב שהעריכה לשלו שניגדרדים? אולי מסתיק היה גדור אחד?

1
הנום

ח. אני לא יודע מה בדיק דבר בן שוחם עט אורי. אבל אופן, היה ברור שיש פריצות טנקים. דיווחים על טנקים קבלנו גם מהמוסכבים וגם מהטנקים שלנו, אשר דיווחו מה הם מסוגלים לבצע, היחי אומר שמצב זה הוחזר ביותר לבן שוחם. אני חשב שהוא האיש המרכז שהפעיל שם כח.

ש. האם היה זה שיקולו של בן שמן לשלווח שני גדרדי טנקים של חטיבת 7 לנזרה הצפונית?

ח. אני לא מוכן להתחייב.

לאט לאט הציגירה תמונה ברורה יותר, שאלות התקפות מקומיות לכל אורך הקו, כסדרוקא בגזרה הצפונית נראה המאמץ גדול. היו קרבות של טנקים וארטילריה לכל אורך הגזרה. בשלב זה הגירה חקה, ושלח אותו למחזן מירון. בשעוצתי, לא היחה, אפוא, עדין תמונה ברורה. ומכל מקום נכר היה שטגמת האויב ליעור פריצות, כאשר באיזור 107 וצפונה היה מאמץ גדול יותר.

ש. נחוץ לנו שערבי עמוק. דיברתי על כך שבתקופת אפריל זנחו את הנישה של מערכי עומק ל-חי"ר האם זנחו גם את תפיסת המוצב שבו חפורים, כגון תל סакי וג'וחדר, או החל שבגורתך שמיינת אותו מול ברבת רם?

ח. לא! הוא בהחלט היה מתוכנן.

ש. האם ירו על מה לא חפסו אותו עם חי"ר ערבי מלחמת יום הכיפורים?

(הוא הרי היה עם שבפ"צ?)

ח. אני לא יודעת. הוא מתוכנן, בכלל אופן בתכנית "סלע" אבל תכנינה "סלע" לא הופעלה. לא היו כלל כוחות "סלע" באיזור. בתכנינה "סלע" מתייצב סדר"ב מטויים וב-סדר"ב הזה פועלם. לא נראה שהיה די כוחות להערכות זו. יכול להיות שהיו כוחות לא תגבר את המוצבים הקיימים. דבר שהיה חשוב יותר, שכן חשוב יותר שמשובו יהיה מיטקי חזק לכל יפול מאשר לתפוס שטחים נוספים בצד שמאל דיללה יותר). אך לי נראה, כאמור, שלא היה כוחות ל"סלע" אם היו מתייצבים כוחות "סלע" במקומות וכל החטיבות היו ערכות ומגורייתם היה הדבר נחפס. אני גם לא הייתה דרך אגב, שותף בכל השיקולים האלה, אני אושר לך מה שהיא ומה שראיתיה היה שלב בו לא הייתה ונעשה תיגבור מטויים בכו. עזבתי סוללת ארטילריה אחת - ופחאות אני רואה 11 סוללות ארטילריה.

ש. האם צריך היה ה"הגמ"ר להיות גורם בהגנת המרחב התכנינה "סלע" החדשה?

ח. ה-הגמ"ר במאן של היישובים - לא.

ש. ובתפיסת הישנה?

ח. דבר שתהיה נחלה מה לעשות עם היישובים.

ש. האם לא היו היישובים מאורגנים להגנה?

ח. להגנה פיזית לא. ואני חשב גם שלא היה צורך לארגן אותם, כי ישוב לא יושב בהברחה על שטח שמהווה מקום שכדי להגן עליו מכחינה צבאית, ומצד שני את ישבו במקומות רחוק ויפנו אותם זה ימן חופש משחק צבאי יותר גוח ברמה. אני הייתי תמיד נגד התפיסה של ישוב בהגנה, וזה גם דעתני

כיוום, אם כי חפיסה זו מקובלות בזום. לפי דעתך יש משום מושם לשנה בהשקעה כסף להשקטה פסיכולוגית במקום עבור חכליות. יכול להיות שהצד הפסיכולוגי חשוב, ואני לא מעריבico מספיק, אך נראה לי שモטב שאגשי קיבוץ יסבלו שבוע אם על ידי זה תימנע השקעה כסף במוצבים או במקום שם לא בהכרח אזי הגנה מבחינה טקטית.

ש. האם מוטב איפוא לדרוח השקיע כסף במקום שHAM טוביים יותר להגנה?
ת. יש להשקיע בישובים אך זה בתחום של הצלה נפשות, מקלטים דרכיגישה למקלטים מוגנים וכיוצא בזה.

בחכנית "סלע" הפיקודית היה עריכה חטיבת ה-חי"ר לחפות רק את מוצבי בט"ש. אני בקשרי לחפות מוצבים נוספים וליאו אושרו מספר מוצבים נוספים בעלי שכפ"צים. מוצבים אלו לא הוכתו כאמור בחכנית המקורית.

ש. האם היה אמן כוונת הרמה הפיקודית לחפות רק את מוצבי בט"ש בלבד המוצבים נוספים כנון 112 וכדומה? אלה הוא שקבע לחפות את המוצבים נוספים?
ת. בהחלט! אני בקשרי שבhocנחת "סלע" שלי יאשרו לי חפיסה מוצבים נוספים שלא היו בחכנית הפיקודית והם כאמור מספר מוצבים נוספים שהיה להם שכפ"ץ.